บทความวิจัยต้นฉบับ : แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

Guidelines for promoting the health of the elderly during the coronavirus disease 2019 epidemic in a new normal, Nakhon Ratchasima Province

นรินทร์รัชต์ พิชญคามินทร์

Nrinrach Pitchayakamin

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

Nakhon Ratchasima Provincial Public Health Office

เบอร์โทรศัพท์ : 06-1416-9969; E-mail : prinya.med2008@gmail.com

วันที่รับ 17 มิ.ย. 2565; วันที่แก้ไข 23 มิ.ย. 2565; วันที่ตอบรับ 30 มิ.ย. 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ และประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุ จำนวน 420 คน (2) บุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 24 คน และ (3) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จำนวน 12 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยการวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า (1) นครราชสีมาเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกระจายตัวเกือบทุกอำเภอ โดยพฤติกรรมของผู้สูงอายุในการป้องกันตนเอง ส่วนใหญ่ใส่หน้ากากอนามัยขณะออกนอกบ้าน ล้างมือทุกครั้งก่อนหยิบจับสิ่งของ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี (2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานมี 5 ปัจจัย ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมา ภาคเครือข่าย ผู้สูงอายุ ครอบครัว และบุคลากรทางการแพทย์ โดยมีการดำเนินงานตามกระบวนการวงจร PDCA ได้แก่ การวางแผน ดำเนินการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประมวลผลข้อค้นพบ ปรับปรุงข้อค้นพบ (3) การประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพ

ของผู้สูงอายุภายใต้ SFname model สามารถใช้งานได้จริง มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงจังหวัดนครราชสีมาได้ ข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การส่งเสริมสุขภาพ; ผู้สูงอายุ; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019; นิวนอร์มอล

Abstract

This research is action research. The objective was to study the situation of health promotion for the elderly, develop health promotion guidelines for the elderly, and evaluate the health promotion guidelines for the elderly during the coronavirus disease 2019 epidemic in a new normal in Nakhon Ratchasima Province. The samples in the research were divided into 3 groups: (1) 420 elderly people; (2) 24 medical personnel; and (3) 12 people related to the elderly. Research instruments include document analysis, questionnaires, in-depth interviews, and group discussions. The quantitative data analysis by descriptive statistics was frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data segment analyzed the data by classifying and grouping the data.

The results of the research found that (1) Nakhon Ratchasima is another area where the coronavirus disease 2019 epidemic has increased continuously, spreading in almost every district. The behavior of the elderly in self-defense. Most of them wear masks while out of the house and always wash their hands before handling things. Most elderly people have good knowledge about the prevention of the coronavirus disease 2019 epidemic. (2) There are five factors of success in the operation, consisting of the Nakhon Ratchasima Province governor, the Nakhon Ratchasima Provincial Communicable Disease Control Committee, network partners, elderly people, families, and healthcare professionals. The implementation of the PDCA cycle process includes planning, conducting relevant literature studies, processing findings, and improving findings. (3) The evaluation of health promotion guidelines for the elderly under the SFname model can be used in practice, is appropriate, and can be applied in a context close to Nakhon Ratchasima Province. The recommendation is that the elderly should continue to increase their knowledge about the prevention of Coronavirus Disease 2019.

Keywords: Health promotion; Elderly; Coronavirus disease 2019; New normal

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ช่วงที่ผ่านมา ณ วันที่ 29 มกราคม 2563 ทั่วโลกมีผู้ป่วยจำนวน 6,030 ราย ที่ตรวจพบเชื้อแล้ว และยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกทุกวันในประเทศจีน มีผู้ป่วย 5,974 รายที่ตรวจพบเชื้อแล้ว ผู้ที่มีอาการและสงสัยว่าจะ

ติดเชื้ออีกยัง มีอีก 6,973 ราย ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง 976 รายและถึงแก่กรรม 132 ราย (อัตราตายร้อยละ 2.2) ผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรมโดยส่วนมากเป็นผู้สูงอายุและมีโรคอื่นในกลุ่ม NCD ร่วมด้วย นอกประเทศจีน พบผู้ป่วย 56 รายที่ตรวจพบเชื้อแล้วและอยู่ใน 14 ประเทศ และมีแนวโน้มจะขยายวงกว้าง จำนวนผู้ป่วยคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง[1]

สำหรับในประเทศไทยตรวจพบรายแรกที่สนามบินสุวรรณภูมิโดยทีมบุคลากรทางการแพทย์ที่มีนายแพทย์โรม บัวทอง สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค เป็นหัวหน้าทีมเฝ้าระวัง และได้ส่งตัวอย่างไปตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ด้วย เมื่อถอดรหัสพันธุกรรมของเชื้อ พบว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดย ดร.สุภาภรณ์ วัชรพฤษาดี ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกนอกประเทศจีนที่ตรวจพบโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ก่อนประเทศอื่น และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแสดงข้อมูลทางระบาดวิทยาและการควบคุมโรคนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 29 มกราคม 2563)[1]

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข[2] ได้สรุประบบการรายงานการระบาดออกเป็น 4 ประการ ดังนี้ (1) หากพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคให้พิจารณาแยกกักผู้ป่วยให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนดไม่ให้แพร่เชื้อไปสู่บุคคลอื่นตามแนวทางของกรมการแพทย์ (2) ให้โรงพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข แจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักอนามัย กรุงเทพมหานครทันที (3) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักงานป้องกันควบคุมโรคใน เขตที่รับผิดชอบ/สถาบันป้องกันควบคุมโรค เขตเมือง ภายใน 3 ชั่วโมงหลังพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคตามแนวทางที่กำหนด (4) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12/สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ให้รหัสผู้ป่วยและบันทึก ข้อมูลในระบบออนไลน์

กลุ่มประชากรที่ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงในการรับเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ได้ง่ายนั่นคือ ผู้สูงอายุ โดยองค์การสหประชาชาติ (united nations: UN) ได้กล่าวว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มประชากรที่มีอายุตามปีปฏิทิน (calendar age, chronological age) ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นเกณฑ์อายุเริ่มต้นเดียวกับขององค์การอนามัยโลกที่ใช้ในการกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุ ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว แม้ในบางกรณีอาจไม่ได้กำหนดอย่างเป็นทางการหรือระบุชัดเจนทางกฎหมาย แต่โดยส่วนใหญ่มักถูกอ้างอิงหรือตกลงไว้ที่เกณฑ์อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย กำหนดไว้หรือตกลงไว้ที่อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป[3]

จังหวัดนครราชสีมาเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีจำนวนผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก และยังพบการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกกลุ่มวัย จากการคัดกรองพบว่ามีผู้ป่วยเข้าเกณฑ์ตรวจหาเชื้อ จำนวน 378 คน แบ่งเป็น พบผู้ป่วยยืนยันติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 13 คน ไม่พบเชื้อ จำนวน 356 คน รอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 9 คน และข้อมูลจากโปรแกรม Covid 19 Korat นอกจากนี้

ยังพบว่า มีผู้ที่เดินทางเข้าจังหวัดนครราชสีมา รายงานจาก 30 อำเภอ รวม 5,157 ราย เฝ้าระวังครบ 14 วัน จำนวน 145 ราย ปัจจุบันติดตามต่อเนื่อง จำนวน 5,012 ราย โดยพื้นที่เกิดการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโชคชัย อำเภอพิมายและอำเภอวังน้ำเขียว เป็นต้น ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2563[4]

อย่างไรก็ดี จากการดำเนินงานการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้สูงอายุที่ผ่านมา พบว่า ผู้สูงอายุบางส่วนยังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากการเปิดรับข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความหวาดกลัวผลข้างเคียงที่อาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากการรับวัคซีน รวมทั้งผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว ประกอบกับสมาชิกในครอบครัวไม่ยินยอมให้ผู้สูงอายุฉีดวัคซีน[5]

แม้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้เนื่องจากเป็นเชื้อโรคอุบัติใหม่ หลายหน่วยงานภาครัฐเร่งรัดการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนทุกกลุ่มวัยตามวัคซีนที่เหมาะสม และออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในวงกว้าง แนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ การประเมินผล CIPP Model หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบเกี่ยวข้องกับคุณภาพคุณค่า และความสำคัญของสิ่งที่มุ่งประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยมาตรฐานของการประเมินอยู่บนหลักของประโยชน์ความเป็นไปได้ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) บริบทของพื้นที่ เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ (2) ปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน (3) กระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตาม (4) ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน[6]

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวทางการการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา พร้อมทั้งพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงกับจังหวัดนครราชสีมา อันจะเป็นการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาวะที่ดีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2563) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ของ Taro Yamane[7] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% หรือ 0.05 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (accidental sampling) จากการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน400 คน และเผื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% เท่ากับ 20 คน ดังนั้น ขนาดบุคลากรทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 420 คน (2) บุคลากรทางการแพทย์ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอนและมีจำนวนไม่มากนัก เพื่อทำการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย อำเภอละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย (3) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ญาติ บุตรหลาน) ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 12 คน

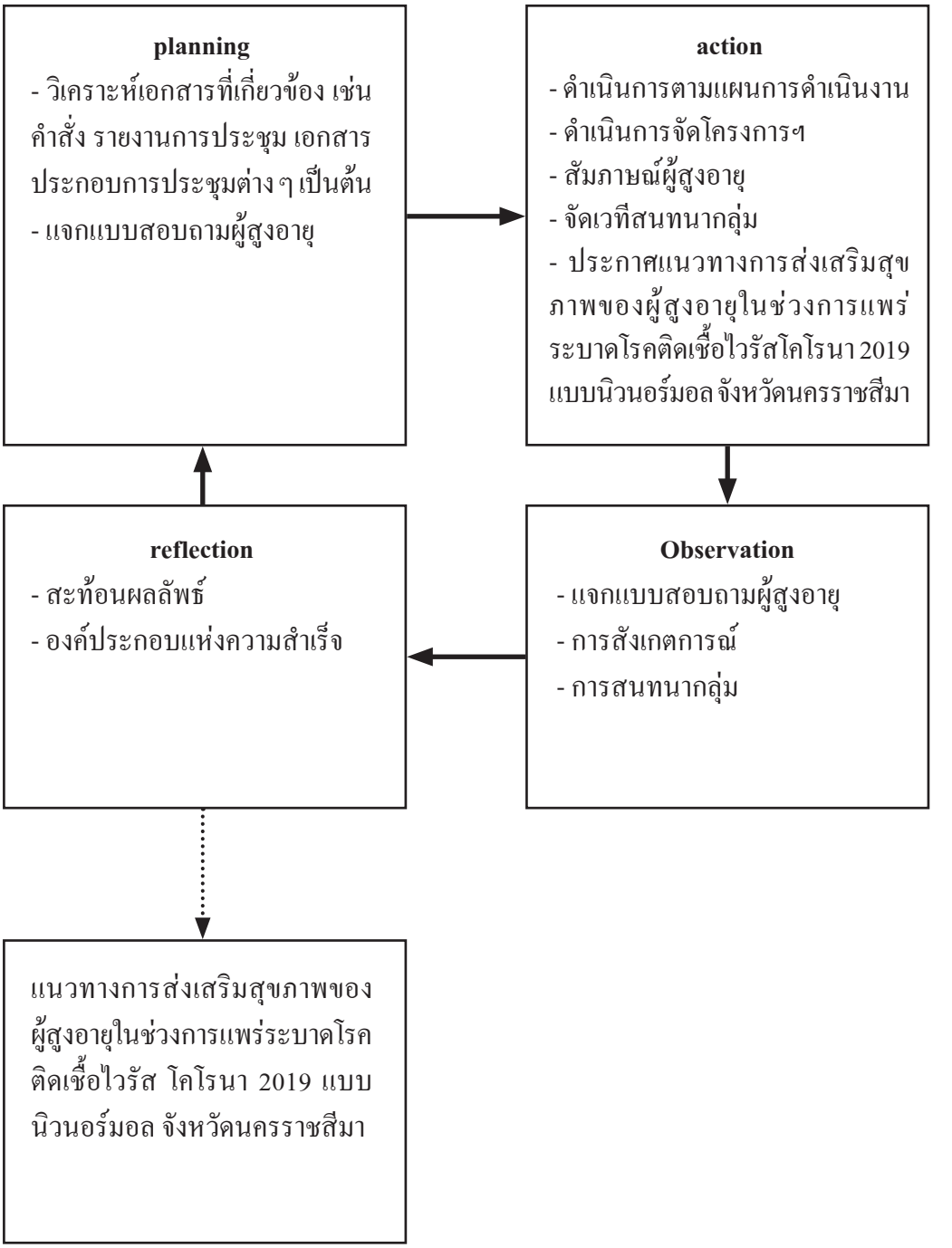
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในอำเภอ 12 อำเภอ จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอพิมาย อำเภอสีคิ้ว อำเภอเสิงสาง อำเภอครบุรี อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอหนองบุญมาก อำเภอโนนแดง อำเภอโนนไทย อำเภอห้วยแถลง และอำเภอเมืองนครราชสีมา เนื่องจากเหตุผลดังนี้ (1) มีผู้สูงอายุจำนวนมาก (2) เป็นอำเภอที่มีการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 เป็นจำนวนมาก (3) ผู้สูงอายุมีความเข้มแข็ง (4) ยินดีให้ผู้วิจัยเข้าศึกษาข้อมูลการวิจัย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาการดำเนิน

การวิจัยดังกล่าวดำเนินงานระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2563 – ตุลาคม 2564 รวมระยะเวลา 1 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยดังกล่าวเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุ บุคลากรทางการแพทย์ ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คือ 409,232 คน (ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2563) จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ของ Taro Yamane[7] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% หรือ 0.05 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ จากการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และเผื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% เท่ากับ 20 คน ดังนั้น ขนาดบุคลากรทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 420 คน (2) บุคลากรด้านทางการแพทย์ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอน มีจำนวนไม่มากนัก เพื่อทำการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย อำเภอละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย (3) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ญาติ บุตร หลาน) ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดเครื่องมือการวิจัยแต่ละประเภท ดังนี้

2.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏรายละเอียดในคำสั่ง รายงาน การประชุม คำสั่ง รายงานการประชุม เอกสารประกอบการรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น โดยแบ่งแบบวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเนื้อหา และส่วนที่ 3 ข้อมูลอื่น ๆ

2.2 แบบสอบถามผู้สูงอายุ เพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และข้อเสนอแนะ

2.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสำเร็จในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา

2.4 แบบสนทนากลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วง

การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงคุณภาพได้แก่แบบวิเคราะห์เอกสารแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภทเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข และตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

ส่วนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (validity) เมื่อสร้างคำถาม จัดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไปและทดสอบความเที่ยง (reliability) ได้อาศัยวิธีการทดสอบก่อน (pre – test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 1 ครั้ง โดยทดสอบกับกลุ่มประชากรทั่วไปที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีการใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบอค (Cronbach's Alpha) ทีมวิจัยใช้ฟังก์ชั่นการวิเคราะห์ความเที่ยงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งนี้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.78 แสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นสูง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม ตามแนวคิดเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวคิดเกี่ยวกับระบาดวิทยา แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทฤษฎีการประเมินผล และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการพัฒนาโดยการจำแนกแยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบมาสังเคราะห์ และบูรณาการเข้าด้วยกัน และนำเสนอเชิงพรรณนา

4. การปกป้องสิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องดังกล่าวได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมารหัส2020-116เมื่อวันที่25ธันวาคม2563 ทั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

และอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเองเพื่อให้การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปด้วยความเข้าใจและเต็มใจอย่างแท้จริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะปกปิดเป็นความลับ โดยข้อมูลจะเผยแพร่ออกไปในลักษณะภาพรวมเท่านั้น หากกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนใจในระหว่างการดำเนินกิจกรรม สามารถหยุดการดำเนินการและถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตนเอง ทั้งสิ้น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

1.1 สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีผู้ป่วยเข้าเกณฑ์ตรวจหาเชื้อ จำนวน 378 คน แบ่งเป็นพบผู้ป่วยยืนยันติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 13 คน ไม่พบเชื้อ จำนวน 356 คน รอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 9 คน และข้อมูลจากโปรแกรม Covid 19 Korat พบว่า มีผู้ที่เดินทางเข้าจังหวัดนครราชสีมา รายงานจาก 30 อำเภอ รวม 5,157 ราย เฝ้าระวังครบ 14 วัน จำนวน 145 ราย ปัจจุบันติดตามต่อเนื่อง จำนวน 5,012 ราย โดยพื้นที่เกิดการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน 8 ราย อำเภอโชคชัย จำนวน 3 ราย อำเภอพิมาย จำนวน 1 ราย และอำเภอวังน้ำเขียว จำนวน 1 ราย ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2563 ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแพร่ระบาดในกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ตอบโต้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) จังหวัดนครราชสีมา, 2563) นอกจากนี้ จังหวัดนครราชสีมา เน้นกระบวนการดูแลผู้สูงอายุแบบไร้รอยต่อ (elderly seamless care) โดยมีเป้าหมาย คือ สุขเพียงพอ ชะลอชรา ชีวายืนยาว เพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมา สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา ได้ 6 ประเด็น ได้แก่ (1) ขาดการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ (2) Care manager, Care Giver ไม่เพียงพอ (3) การเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (4) คุณภาพของเครื่องมือในการคัดกรอง (5) การเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูล (6) การเข้าถึงคลินิกผู้สูงอายุคุณภาพ ครบวงจร

1.2 พฤติกรรมการปฏิบัติตัวในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผลการวิจัยจากการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ ก่อนเข้าร่วมเข้าโครงการ จำนวน 420 คน พบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตัวในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ การใส่หน้ากากอนามัย ขณะออกนอกบ้าน ส่วนใหญ่ใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 90.00 การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ล้างมือทุกครั้งก่อนหยิบจับสิ่งของ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ลักษณะการใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน/สังคม ส่วนใหญ่ชอบอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 81.50 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดโรคโควิด 19

จังหวัดนครราชสีมามีความเหมาะสม อยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}$= 4.12; S.D. = 0.66) การจัดสรรวัคซีนมีความเหมาะสม อยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}$= 3.98; S.D. = 0.75) ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด 19 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง อยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}$= 4.02; S.D. = 0.57)หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดโรคโควิด 19 ได้อย่างเหมาะสม อยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.22; S.D. = 0.72) ชุมชนของท่านให้ความสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19 อย่างเหมาะสม อยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}$= 4.23; S.D. = 0.61)

1.3 ด้านความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ด้านความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (1) การใส่หน้ากากอนามัยและการล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สามารถป้องกันการติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ มีผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 80.12 (2) ไม่ควรอยู่ในพื้นที่แออัด อากาศไม่ถ่ายเท มีผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 75.26 (3) หากท่านเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงไม่จำเป็นต้องกักตัวเสมอไป มีผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 45.50 ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิด แท้จริงแล้วหากเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงต้องกักตัวเสมอ (4) การฉีดวัคซีนสามารถลดความรุนแรงจากการติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ มีผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 67.45 (5) การเว้นระยะห่างทางสังคมไม่สามารถป้องกันการติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ มีผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 30.25 ซึ่งแท้จริงแล้ว การเว้นระยะห่างทางสังคมสามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

2. การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ พบว่าการรป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้สูงอายุจะงดเว้นการออกนอกบ้านหากไม่จำเป็น สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มักเปิดรับผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว และสื่อบุคคล (ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) โดยมองว่าองค์ความรู้ที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และต้องการให้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างสม่ำเสมอ เพราะโรคดังกล่าวมีการพัฒนาสายพันธุ์อย่างต่อเนื่องนอกจากนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนเข็มที่ 2 และ 3 แต่มีผู้สูงอายุบางส่วนไม่ยอมฉีดวัคซีน เนื่องจากมีโรคประจำตัว

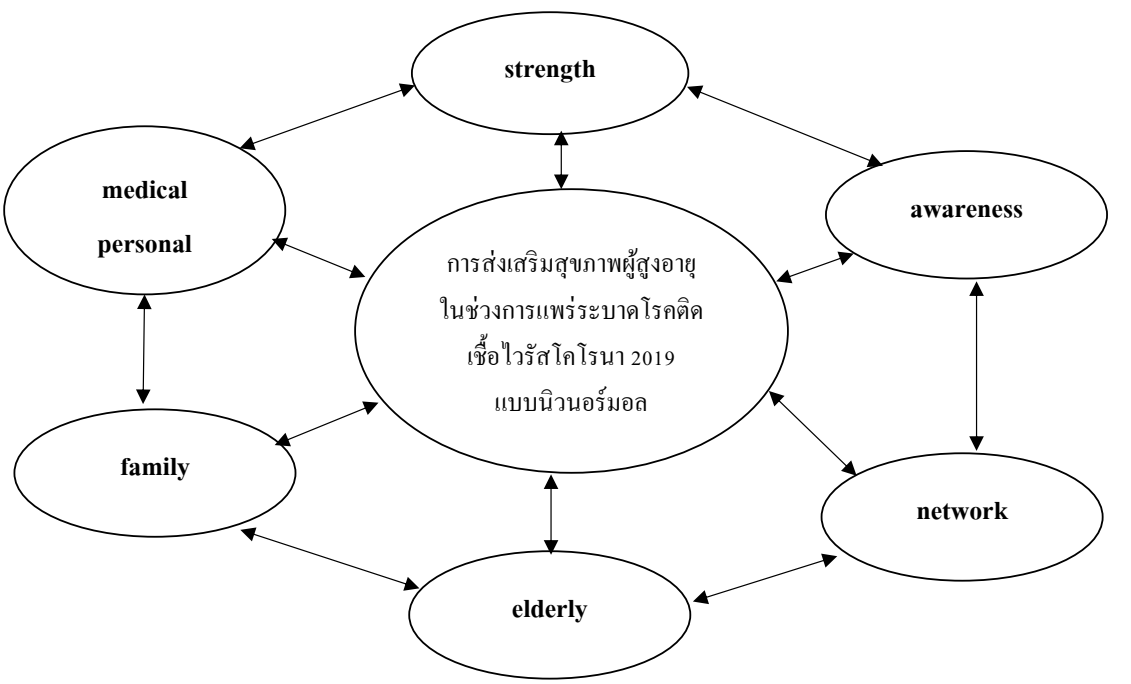
ปัจจัยความสำเร็จจากการดำเนินงานสามารถสรุปได้ 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาตระหนักและให้ความสำคัญในการวางแผนควบคุม และป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการออกมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มข้น (2) คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมา และคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (emergency operation center: EOC) จังหวัดนครราชสีมามีความเข้มแข็งในการทำงาน มีการจัดพื้นที่กักตัวให้ประชาชนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงเพียงพอเหมาะสม (3) มีเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่จากทุกภาคส่วน (4) ผู้สูงอายุให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (5) ครอบครัว คอยดูแลสนับสนุน

และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (6) บุคลากรทางการแพทย์ คอยสนับสนุน ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุ

ในด้านการดำเนินงานตามกระบวนการวงจร PDCA สามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) plan เช่น การวางแผนการค้นหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จเป็นต้น (2)do เช่นดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จ (3) check เช่น ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น (4) act เช่น ปรับปรุงข้อค้นพบเพื่อออกแบบและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล

3. การประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยได้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019แบบนิวนอร์มอลจังหวัดนครราชสีมา โดยมี 5 องค์ประกอบ หรือ SFname model ดังภาพ

ภาพ 2 SFname model

โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้ (1) ความเข้มแข็งในการทำงานของคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมาและคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา การจัดพื้นที่กักตัวให้ประชาชนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงเพียงพอ เหมาะสม (2) ครอบครัว คอยดูแล เข้าใจให้คุณค่า และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (3) มีเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่จากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและแกนนำชุมชน (network) (4) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตระหนัก และให้ความสำคัญในการวางแผนควบคุม และป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการออกมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มข้น (awareness) (5) บุคลากรทางการแพทย์คอยสนับสนุน ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง (6) ผู้สูงอายุให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด

หลังจากการประกาศแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา ให้กับทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมาไปทดลองถือปฏิบัติ เป็นระยะเวลา 3 เดือน ผู้วิจัยได้ประเมินผลการนำแนวทางฯ ดังกล่าวไปถือปฏิบัติ โดยการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยจากการสนทนากลุ่ม พบว่า (1) ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญ สนับสนุน ส่งเสริมการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง (2) เป้าหมายของการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือผู้สูงอายุไม่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (3)ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล คือ ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากขึ้น สามารถปฏิบัติตามแนวทางนิวนอร์มอลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ทั้งที่ถูกต้อง เช่น การใส่หน้ากากอนามัยและการล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สามารถป้องกันการติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ได้ มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 80.12 เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติพร เนาว์สุวรรณ นภชา สิงห์วีรธรรม และนวพร ดำแสงสวัสดิ์[8] ที่กล่าวว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่โดยติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้สูงอายุซึ่งบางส่วนอาจเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำเป็นต้องมีการความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นการดำเนินงานตามกระบวนการวงจร PDCA สามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) plan เช่น การวางแผน

การค้นหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น (2) do เช่น ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จ (3) check เช่น ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล ให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น (4) act เช่น ปรับปรุงข้อค้นพบเพื่อออกแบบและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ[9] ที่ว่ากระบวนการวงจร PDCA ประกอบด้วย (1) plan เป็นการวางแผนการทำงานในส่วนต่าง ๆ ขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิผล (2) do เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน (3) check เป็นการตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหางานตามแผนแล้วผลลัพธ์เป็นอย่างไร (4) action เป็นการกระทำภายหลังที่กระบวนการ 3 ขั้นตอนตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว กล่าวคือ องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสำเร็จในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้มาจากการวางแผนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ ดำเนินการตามแผนประมวลผลข้อค้นพบ และปรับปรุงข้อมูลค้นพบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาใช้ในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอลจังหวัดนครราชสีมาหรือ SF name model พบว่าความเข้มแข็งในการทำงานของคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมาและคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมามีความเข้มแข็ง สามารถจัดพื้นที่กักตัวให้ประชาชนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงเพียงพอ เหมาะสม โดยครอบครัว ต้องคอยดูแล เข้าใจ ให้คุณค่า และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต อาจดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่จากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตระหนักและให้ความสำคัญในการวางแผนควบคุม และป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการออกมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มข้น บุคลากรทางการแพทย์ คอยสนับสนุน ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้สูงอายุควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นการประเมินผลการนำแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า (1) ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญ สนับสนุน ส่งเสริมการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ของ Stufflebeam and Shinkfiel[6] ที่กล่าวว่า

บริบทของการประเมิน เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ สินทรัพย์ ภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อม (2) เป้าหมายของการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019คือผู้สูงอายุไม่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล คือ ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากขึ้น สามารถปฏิบัติตามแนวทางนวนอร์มอลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ของ Stufflebeam and Shinkfield[6] ที่กล่าวว่า ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินได้แก่ การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินความสำเร็จและความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดการกลายพันธุ์ ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่ทันสมัย เพราะเป็นกลุ่มคนกลุ่มเสี่ยงรับเชื้อได้ง่าย

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเฝ้าระวังกำกับ ติดตามสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 อย่างต่อเนื่อง และคอยกระตุ้นเตือนให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่

1.3 ควรนำ SFname model ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงกับจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้สามารถควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเก็บข้อมูลจากภาคีเครือข่ายเพื่อประเมินความพึงพอใจและความต้องการของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019แบบนิวนอร์มอลจังหวัดนครราชสีมาที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

[1] อมร ลีลารัศมี. ความรู้ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ สำหรับแพทย์. [ออนไลน์]. (2560). [สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564]. แหล่งข้อมูล : https://www.idthai.org/Contents/ Views/?d=4b11!31!2!!634!nNI3v2cL.

[2] ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา. [ออนไลน์]. (2563). [สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2564]. แหล่งข้อมูล : https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no7-100163.pdf.

[3] Cowgill, D. O. Aging around the world, Belmont, CA: Wadsworth; 1986.

[4] ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ตอบโต้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) จังหวัดนครราชสีมา. รายงานสถานการณ์การตอบโต้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19). นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. สำเนาอัด; 2563.

[5] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. ผู้สูงอายุ. นครราชสีมา. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. สำเนาอัด; 2564.

[6] Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. Evaluation Theory, Models & Applications. San Francisco, CA: Jossey-Bass; 2007.

[7] Yamane, T. Statistic: An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York : Harper and Row; 1973.

[8] กิตติพร เนาว์สุวรรณ นภชา สิงห์วีรธรรม และนวพร ดำแสงสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย. วารสารสถาบันบำราศนราดูร 2563; 14(2): 25 – 36.

[9] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. PDCA เครื่องมือในการจัดการคุณภาพ. [ออนไลน์]. (2560). [สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564]. แหล่งข้อมูล : http://psdg.mnre.go.th/ ckeditor/upload/files/id147/KM/PDCA_28_29_ก_ย_2560 _กพร _ทส.pdf.